

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΟΓΚΡΕΣΟΥ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΣΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΟΥ ΡΕΥΚΙΑΝΙΚ 16-17.5.2023

ΣΥΝΤΟΜΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

1. Η 4^η Σύνοδος Κορυφής αναγνωρίζει την τοπική δημοκρατία ως ένδειξη δημοκρατίας στην Ευρώπη (η φιλοσοφία)

Η ανανέωση της «Ευρωπαϊκής Συνείδησης» είναι το αντικείμενο της 4^{ης} Συνόδου Κορυφής Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης που θα πραγματοποιηθεί τις 16 και 17 Μαΐου 2023.

Αυτή η Σύνοδος θα είναι η ευκαιρία για τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣΤΕ) να αναδείξουν ότι αυτή η ευρωπαϊκή συνείδηση οικοδομείται κατ'εξοχήν στην βάση των δημοκρατικών αρχών που προασπίζεται ο οργανισμός και δη στη δημοκρατία, τα δικαιώματα του ανθρώπου και στο κράτος δικαίου.

Η Σύνοδος πραγματοποιείται σε μία κρίσιμη στιγμή της ιστορίας μας : μόλις βγήκαμε από μία υγειονομική κρίση μεγάλης εμβέλειας, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζουμε περιβαλλοντικά ελλείματα άνευ προηγουμένου και μία ενεργειακή κρίση που ανατρέπει τα, μέχρι σήμερα, δεδομένα των κοινωνιών και της ζωής μας.

Σε αυτές τις απειλές και τα ελλείματα που μας επιβάλλουν ήλθε να προστεθεί η επιθετικότητα της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, που σηματοδοτεί όχι μονάχα την επιστροφή του πολέμου στην Ευρώπη αλλά επίσης την πυρηνική απειλή και μία κατά πρόσωπο επίθεση στις αρχές που στηρίζουν τις κοινωνίες μας κι οι οποίες αποτελούν τον πυρήνα του ΣΤΕ εδώ και 75 έτη.

Αυτή η 4^η Σύνοδος Κορυφής έρχεται σε μία δεδομένη στιγμή για να δώσει στον διεθνή οργανισμό ένα φύλλο πορείας για τη διατήρηση και την προάσπιση των βασικών αξιών τις οποίες είχαμε, μάλλον βιαστικά, θεωρήσει ως δεδομένες. Με αυτή την προοπτική, θα πρέπει να ενεργοποιήσουμε όλες τις δραστηριότητες του ΣΤΕ καθώς και δια μέσου αυτού τις δραστηριότητες των ευρωπαϊκών κοινωνιών οι οποίες έχουν την φιλοδοξία να επανεγκαθιδρύσουν μία διεθνή τάξη στην βάση αυτών των αξιών. Με αυτή την οπτική, ο κύριος στόχος της Συνόδου θα είναι η βελτίωση της ικανότητας όλων των φορέων του ΣΤΕ και επομένως του Κογκρέσου και όλων των συλλογικοτήτων, στο πλαίσιο των δημοκρατικών κοινωνιών.

Εκ φύσεως το ΣΤΕ είναι ένας διακυβερνητικός οργανισμός, αλλά στην θεσμική αρχιτεκτονική του εμπλέκει ποικιλία φορέων που ενδυναμώνουν τη δράση του στην κατεύθυνση σεβασμού αυτών των αξιών. Κυρίως αναφερόμαστε στο Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στον Επίτροπο Δικαιωμάτων του

Ανθρώπου και στις δύο γνωμοδοτικές συνελεύσεις αποτελούμενες αποκλειστικά από αιρετούς εκπροσώπους, οι οποίοι φέρουν στην καρδιά του διεθνούς οργανισμού την φωνή των λαών και των πολιτών που αντιστοίχως εκπροσωπούν.

Το Κογκρέσο αποτελεί μία εκ των δύο πολιτικών συνελεύσεων του ΣΤΕ και δημιουργήθηκε μετά από αίτημα της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης, καθώς ήδη από τη δημιουργία του ΣΤΕ υπήρχαν εκπρόσωποι πεπεισμένοι για την αναγκαιότητα της δημοκρατίας στο επίπεδο πιο κοντά στον πολίτη. Είναι η δυνατή δημοκρατία σε τοπικό επίπεδο που έχει καταλήξει σήμερα να σηματοδοτεί την έννοια της συνολικότερης δημοκρατίας στην Ευρώπη.

Το Κογκρέσο συγκεντρώνει αιρετούς εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης ανά τη Ευρώπη, οι οποίοι υπό αυτή τους την ιδιότητα μπορούν να μοιραστούν στους τομείς δραστηριότητάς τους, τους κυβερνητικούς στόχους και να συνεισφέρουν στην πραγμάτωσή τους. Έτσι οι 130.000 φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης που εκπροσωπούνται από τους αιρετούς του Κογκρέσου έχουν γίνει ουσιαστικοί δρώντες υγιούς δημοκρατίας στις κοινωνίες μας.

Οι πόλεις και οι περιφέρειες είναι το μεγάλο πλεονέκτημα για τα κράτη μέλη του ΣΤΕ, του οποίου ο ρόλος στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση ανά την Ευρώπη θα πρέπει να αναγνωριστεί. Ουσιαστικά τα ελλείματα τα οποία αντιμετωπίζουμε σήμερα απειλούν όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης από το τοπικό μέχρι το κεντρικό. Μία βιώσιμη απάντηση σε αυτά τα προβλήματα απαιτεί την αποφασισμένη συνέργεια μεταξύ κυβερνήσεων και τοπικών αυτοδιοικήσεων (όποια και ανά είναι η ανά κράτος, μορφή τους π.χ περιφέρειες, καντόνια, δήμοι, κοινότητες, επαρχίες). Οι πρόσφατες κρίσεις έχουν άλλωστε αποδείξει την αναγκαιότητα αυτής της συνεργασίας μεταξύ των επιπέδων διακυβέρνησης που θα οδηγήσει σε γρηγορότερη και πιο βιώσιμη απάντηση, ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζει τη διαμόρφωση κοινωνιών πιο ανοικτών και συμπεριληπτικών. Επιπλέον οι δημοκρατικές αλλαγές δοκιμαζόμενες κατ' αρχάς σε τοπικό επίπεδο εξασφαλίζουν την καλύτερη ενσωμάτωση τους στην κοινωνία και την μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών σε αυτή. Έτσι ανοίγεται ο δρόμος προς μία πιο συμμετοχική δημοκρατία.

2. Το Κογκρέσο, μία πολιτική Συνέλευση στην υπηρεσία του ΣΤΕ (τα παραδοτέα).

Το Κογκρέσο ως θεματοφύλακας των αξιών του ΣΤΕ σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο διαθέτει ένα νομικό πλαίσιο δράσης, που είναι ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας και μία πλούσια εμπειρία από τις αποστολές παρακολούθησης τόσο της λειτουργίας των δημοκρατικών θεσμών ανά κράτος μέλος όσο και της διεξαγωγής εκλογών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. **Οι Συστάσεις του Κογκρέσου αποτελούν, υπό αυτή την έννοια, ένα**

σύστημα καταγραφής της κατάστασης της δημοκρατίας. Συχνά η τοπική δημοκρατία είναι σημάδι μίας καλής δημοκρατικής διακυβέρνησης σε εθνικό επίπεδο, ενώ και αντιστρόφως δεν βρίσκεται στην πρόσφατη ιστορία της Ευρώπης, παράδειγμα ενεργούς δημοκρατίας δίχως αυθεντική τοπική και περιφερειακή δημοκρατία. Για να ενδυναμώσουμε επομένως τη Δημοκρατία μας, ας ενδυναμώσουμε τον καταστατικό ρόλο του Κογκρέσου. **Όπως το κάνει και μέχρι σήμερα το Κογκρέσο θα πρέπει να συνεχίσει να ερευνά την κατάσταση των δημοκρατικών θεσμών σε τοπικό επίπεδο, μέσω της παρατήρησης εκλογικών διαδικασιών ανά τα κράτη μέλη του και μετά από ίδια πρωτοβουλία.**

Το Κογκρέσο προωθεί και συμβάλλει στην εξέλιξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά τις επικράτειες των 46 κρατών μελών του. Οι δράσεις του θα πρέπει να ενθαρρύνονται ιδιαίτερος όσον αφορά στην εκτέλεση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και στην προώθηση των θεσμών υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τοπικό επίπεδο ή ακόμα και την ευαισθητοποίηση των τοπικά και περιφερειακά αιρετών αρχόντων με τη διάδοση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Το Δικαστήριο και το Κογκρέσο επιθυμούν να αναπτύξουν την συνεργασία τους επι των προαναφερθέντων ζητημάτων στην κατεύθυνση της πιο αποτελεσματικής εργασίας και των δύο Σωμάτων.

Προκειμένου να απαντήσουμε με επιτυχία στα κοινά ελλείματα αλλά και στις προσδοκίες των ευρωπαίων πολιτών, **το Κογκρέσο μπορεί μέσα από την πολιτική του φύση και ως συνέλευση αιρετών εκπροσώπων να φανεί χρήσιμο, σε πιο συστηματική βάση, ως συμβουλευτικό όργανο της Επιτροπής των Υπουργών.**

Το Κογκρέσο θα μπορούσε εξίσου να προσκληθεί να συμμετάσχει στην Μεικτή Επιτροπή που διαχειρίζεται την διάδραση μεταξύ της Επιτροπής των Υπουργών και της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του ΣΤΕ, κυρίως δε όσον αφορά στις συζητήσεις που σχετίζονται με την προσθήκη ή αποχώρηση νέων κρατών-μελών στον Διεθνή Οργανισμό, χρησιμοποιώντας την επίβλεψη της τοπικής δημοκρατίας ως ενδεικτικό κριτήριο ή ακόμα σε θέματα που σχετίζονται με την υιοθέτηση σχεδίων συμβάσεων και πρωτοκόλλων, εξασφαλίζοντας ότι αυτά συνάδουν με τις αρχές τοπικής δημοκρατίας.

Μετάφραση από το πρωτότυπο

Χαμακιώτη Δέσποινα
Γραμματεία Εθν. Αντ/πείας Κογκρέσο ΣΤΕ
Διεθνείς Σχέσεις ΚΕΔΕ